

SKOLLSTRIDEN.

1. 9. februar kom loven om Norges Lærersamband. I de følgende uker meldte ca. 11 000 lærere fra at de ikke ville stå i sambandet. De ville ikke la seg binde til "å stå i nær kontakt" med NSUF's ungdoms tjeneste, eller av bestemmelsen om at Orvar Sæther kan ilagge lærerne ordensstraffer.

27. februar ble det brenselserie over hele landet. 10. mars ble ca. 70 lærere i Oslo og omegn innkalt til tvangsarbeid, i Trondheim ca. 25. Det ble nå etter hvert klart at dette var forholdregler som skulle tvinge inn i sambandet. Ingen av de innkalte gikk inn i sambandet, men måtte til arbeiderkassen. I Oslo var det så dårlig forberedt at lærerne ikke kunne sees av gårde. I Trondheim ble vel 30 lærere sendt til flyplassen på Ørlandet.

Fredag 20. mars og frendover ble ca. 1000 lærere over hele landet arrestert og satt i konsentrasjonsleirer på Grini (340), i Stave på Falstad skolehjem i Nord-Trøndelag og i fengslene for øvrig.

2. Lærerne får ikke lønn.

Da brenselserien kom, ble lærerne forlagt et ultimatum. Hvis de ville ha sin februarlønn, måtte de underskrive følgende erklæring: "Jeg erklærer herved at jeg er medlem av Norges Lærersamband".

Av 966 lærere i Oslo var det bare 37 som tok i mot lønn på den betingelse, praktisk talt bare NS-folk. I resten av landet er stilling en likedan. Oslo kommune tilbakeholder fremdeles den opptjente februarlønn.

3. Lærerne får "avskjed" pr. rundskriv.

17. mars sendte Departementet et rundskriv til skolestyrene og lærerne, undertegnet av R. Skåncke og J. Norvik. Her får lærerne valget på nytt. Enten skriver de under erklæringen, eller de er å betrakte som løst fra sine stillinger. Fristen for svar var satt til 23. mars.

Lærerne aksepterer ikke et slik form for avskjed. Man ventet i minste et departementet følger sine egne bestemmelser og sender personlig avskjed til hver enkelt lærer, selv om det skulle bli nødt til å skrive 10 - 12 000 brev.

Lærerne i Stor-Oslo har hver for seg sendt følgende svar til skolestyret (den høyere skole til departementet):

"Jeg fastholder min protest mot medlemskap i Norges Lærersamband. Samtidig må jeg i troskap mot mitt lærerkall og min samvittighet erklære at jeg av hensyn til mine elever og deres foreldre ønsker å fortsette min undervisning.

Jeg må be om at dette blir gjort kjent for høyere myndighet". Orvar Sæther kringgjorde 25. mars i pressen at innmeldingene strømmet inn til Lærersambandet. Således var 100% i Fluberg gått inn. Som halvsbrå for herr Sæther byr nok Fluberg på store skuffelser. Saken henfanger slik sammen:

Lærerne i Fluberg hadde ikke fått den formular som lærerne ellers nyttet. De formet selv en skrivelse hvor de med ette at de fant seg i å vere medlemmer i sambandet så lenge det ikke påla dem plikter som strid mot deres samvittighet.

Etter at Fluberg-lærerne nå ser hvordan deres skrivelse er blitt misbrukt av Orvar Sæther, blir det meldt at iallefall 6 av bygdas 9 lærere sender sambandet en utmelding som Sæther ikke kan misforstå.

4. Lærerne og barna møter igjen onsdag 3. april til vanlig tid.

Departementet har i brevet av 19. mars gitt beskjed om at skolene kan begynne igjen i den utstrekning det er mulig med lærere som tilhører Norges Lærersamband. - lærerne godtar på ingen måte at med-

lemskap i Norges lærersamband er nødvendig for å undervise. Vårt lærerkall er suverent. Det som er skjedd er, at NS har prøvd å hekte plikten til å stå i sambandet på vårt lærerkall. Lærerne fastslår at sambandet intet har med deres lærerkall å gjøre. Derfor gjenopptar lærerne sin undervisning 3. april, men meddeler at de holder fast på sin protest mot medlemskap i sambandet.

Barna møter, som vanlig fram til skolen samme dag. Her er det ikke tale om skolestreik. Foreldrene sender sine barn til skole en for en. NS ikke skal kunne føre striden over på streike- og sabotasjegrunnlag.

5. Hva vil skje når lærere og barn møter 3. april?

Det kan i hovedtrekkene skje to ting:

I. Departementene og Orvar Sæther lar skolene begynne og finner en for for et tilbaketog. De har lærerne oppnådd det de ville med sin protest 1) å hevde sin samvittighetsfrihet, og 2) å bevare barna mot nazistisk påvirkning.

Vi må være forberedt på at striden blåses av i en hvirvel av usannheter. Vi kan tenke oss Fritt Folks overskrifter: "Endelig har lærerne tatt fornuften fangen. Skolene er i gang fra i dag av." Vi er imidlertid blitt så vant med propagandetaktikken nå at en slik tolkning av begivenhetene ikke vil forbause noen.

Men denne linje er heller ikke uten farer. Vi må være forberedt på at NS vil prøve å tvinge lærerne enkeltvis ~~xxxxx~~ både til å medvirke på en eller annen måte i NSUF's ungdomstjeneste (innkalle barna f. eks. eller tvinge nazibrosjyrer eller nazilærebøker inn i skolene.

De norske foreldre kan føle seg trygget på at ingen god norsk lærer vil utsette deres barn for slikt.

II. Den annen mulighet er at departe enten ikke vil gi seg på kravet om medlemskap i sambandet. I så fall vil lærerne bli direkte hindret i å gjenoppta sin undervisning i skolen. En ting som peker i den retning er at Oslo-lærerne har fått beskjed om å levere nøklene til klasseværelsene fra seg. Men de møter selvsagt på skolen for det. Om myndighetene velger denne linje, blir det ikke mulig med 37 samband lærere (Oslo) å sette i gang den undervisning som før ble utført av 966 lærere. Det vil være klart for alle at det er NS og ikke lærerne, foreldrene og barna, som bryter ned den norske skole.

6. Den positive linje er skolens og hjemmenes program.

Helt siden NS begynte sitt angrep på skolen, har lærerne holdt fast ved den første erklæring de sendte inn til myndighetene: at de lojalt følger de påbud som rettmessig blir gitt av deres overordnede så langt det er forenlig med deres lærerkall og samvittighet. Ingen er i dag i tvil om at lærerne har ment denne erklæring alvorlig.

Om lærerne i tusenvis bli oppsagt og det blir forbudt å undervise i skolen og privat, så oppgir de likevel ikke sitt lærerkall. De fortsetter å undervise helt til de direkte blir arrestert.

7. Lærerne står sammen om å avvise følgende krav:

- 1) Medlemskap i Norges lærersamband eller NS.
- 2) Nazistiske tendenser i undervisningen (brosjyrer, lærebøker, foredrag etc.)
- 3) Medvirkning i NSUF's ungdomstjeneste

LA DETTE GÅ VIDERE TIL FLEST MULIG.